

«Εγγραφή και επικοινωνία σε ψηφιακή τάξη»

Σωτηρούδας Βασίλειος¹, Γαρίτσης Ιωάννης²

¹ Καθηγητής Πληροφορικής, 30^ο Δημοτικό Σχολείο Θεσσαλονίκης
vsotirudas@hotmail.com

² Δάσκαλος, Πρότυπο Πειραματικό Σχολείο Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης
garitsis8@gmail.com

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η χρήση των εργαλείων κοινωνικής μάθησης και δικτύωσης είναι ζωτικής σημασίας για το χώρο της εκπαίδευσης. Μέσω των εργαλείων κοινωνικής δικτύωσης ενισχύεται η επικοινωνία, η ανταλλαγή πληροφοριών και η συνεργασία μεταξύ των μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας. Το κοινωνικό δίκτυο μάθησης Edmodo έχει ως στόχο την αύξηση της συμμετοχής των μαθητών στην εκπαιδευτική διαδικασία, ενώ παράλληλα, ενισχύει την αλληλεπίδραση μεταξύ εκπαιδευομένων και εκπαιδευτικών, παρέχοντας ένα κατάλληλο και ασφαλές περιβάλλον, ώστε να αναπτυχθεί ένας συνεργατικός δρόμος μάθησης. Πρωταρχικής σημασίας ζήτημα, ειδικά για τους μαθητές του δημοτικού σχολείου, αναδεικνύεται η ασφάλεια που θα προσφέρει το περιβάλλον ηλεκτρονικής μάθησης. Η προστατευόμενη κοινότητα ηλεκτρονικής μάθησης του Edmodo, διασφαλίζει στο μέγιστο βαθμό την ασφάλεια στην επικοινωνία, καθώς αποκλείει οποιαδήποτε εξωτερική παρέμβαση από άτομα εκτός της κοινότητας. Η εγγραφή και η αρχική επικοινωνία σε μία ψηφιακή τάξη, αποτελούν τα πρώτα βασικά βήματα που πρέπει να κάνουν οι μαθητές στο ηλεκτρονικό περιβάλλον. Στο σενάριο που παρουσιάζεται, περιγράφεται η διαδικασία για την εγγραφή και επικοινωνία στην προστατευόμενη κοινότητα ηλεκτρονικής μάθησης του Edmodo.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: ψηφιακή, τάξη, Edmodo

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το Edmodo είναι ένα παγκόσμιο, ασφαλές μέσο κοινωνικής δικτύωσης και ηλεκτρονικής μάθησης για εκπαιδευτικούς και μαθητές. Επιτρέπει τη δημιουργία ηλεκτρονικών τάξεων, τη διαχείριση ηλεκτρονικών φακέλων μαθητών, τη διασύνδεση μεταξύ εκπαιδευτικών, καθώς και τη συμμετοχή τους σε ηλεκτρονικές κοινότητες διαφορετικών εκπαιδευτικών αντικειμένων. Μέσω του Edmodo Οι μαθητές και οι εκπαιδευτικοί διαμοιράζονται ψηφιακό υλικό και επικοινωνούν με ασφάλεια (Γούτας, 2012), ενώ ενισχύεται η συμμετοχή, η αλληλεπίδραση και η επικοινωνία μεταξύ των μαθητών (Kraska, 2012).

Το Edmodo είναι μια δωρεάν υπηρεσία και χρησιμοποιείται ήδη από πάνω από 5.000.000 εκπαιδευτικούς και μαθητές παγκοσμίως με αυξανόμενη τάση (Candelaria & Wernicke, 2013). Το Edmodo προσφέρει ένα προστατευμένο περιβάλλον δημοσιεύσεων, όπου οι καθηγητές και οι μαθητές μπορούν επιπλέον να διαμοιραστούν σημειώσεις, συνδέσμους, αρχεία, εργασίες, ημερολόγια και να

ανακοινώσουν γεγονότα χωρίς να έχουν εξωτερικοί χρήστες δικαιώματα πρόσβασης. Για να γραφτεί ένας μαθητής σε ένα μάθημα, θα πρέπει να δημιουργήσει έναν λογαριασμό στο Edmodo, αλλά επιπλέον θα πρέπει να γνωρίζει και τον κωδικό του μαθήματος που θα του έχει δώσει ο καθηγητής του. Σημαντικό χαρακτηριστικό του Edmodo συνιστά το γεγονός του ότι δεν υπάρχει κάποιο όριο στο μέγεθος των μηνυμάτων που μπορούν να αποστείλουν οι χρήστες, με αποτέλεσμα τα μέλη των ομάδων να μπορούν εκφραστούν ελεύθερα χωρίς να περιορίζονται όσον αφορά το μέγεθος των μηνυμάτων τους. Επιπλέον, οι καθηγητές έχουν την δυνατότητα να δημιουργήσουν ομάδες για κάθε μία από τις τάξεις τους και να επιβλέπουν ξεχωριστά την εξέλιξη των δραστηριοτήτων. Σε κάθε ομάδα ανατίθεται ένας μοναδικός κωδικός, τον οποίο ο καθηγητής γνωστοποιεί στους μαθητές του ώστε να έχουν πρόσβαση στην ομάδα. Με αυτόν τον τρόπο, οι ομάδες που δημιουργούνται είναι αυτοδύναμες και προστατευμένες από δράσεις και επιρροές τρίτων προσώπων. Ο εκπαιδευτικός μπορεί να αναζητήσει άλλους εκπαιδευτικούς και να τους προσθέσει στις επαφές του, έτσι ώστε να μπορούν να επικοινωνούν, να ανταλλάσσουν εμπειρίες, γνώμες και να αλληλοϋποστηρίζονται (Δεγγλέρη κ.α., 2012). Σημαντικό γεγονός συνιστά το ότι οι μαθητές μπορούν να εγγραφούν στην ηλεκτρονική κοινότητα μάθησης του Edmodo, χωρίς να απαιτείται η κατοχή λογαριασμού ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (Edtechteacher, 2010). Σημειώνεται, ότι υπάρχει η δυνατότητα να αποδοθεί ένας ξεχωριστός κωδικός στους γονείς των μαθητών, ώστε να μπορούν να παρακολουθούν τις εργασίες των παιδιών τους, να στέλνουν μηνύματα είτε στα παιδιά τους είτε στον εκπαιδευτικό και να παρακολουθούν τις πληροφορίες που αποστέλλει ο εκπαιδευτικός στους μαθητές (Drucker, 2012). Τέλος, επισημαίνεται ότι το Edmodo διαθέτει ορισμένα χαρακτηριστικά ιδιαίτερα ελκυστικά για μαθητές δημοτικού, όπως έτοιμες φωτογραφίες τύπου clip art για το προφίλ του κάθε χρήστη, σήματα που μπορούν να αποδοθούν ως βραβεία για την επιτυχή ολοκλήρωση μίας άσκησης και εικονίδια σχολιασμού των δημοσιεύσεων όπως τα πολύ γνωστά emoticons.

Είναι σκόπιμο στο σημείο αυτό να αναφερθεί, ότι το Edmodo κατατάσσεται στην 22η θέση σε σύνολο 100 μαθησιακών εργαλείων για έτος 2012, σύμφωνα με την 6η ετήσια έρευνα για τα μαθησιακά εργαλεία, σε σχέση με την 46η και 88η θέση που καταλάμβανε τα έτη 2011 και 2010 αντίστοιχα (Center 4 Learning & Performance Technologies, 2012), γεγονός που αποδεικνύει την αποδοχή του στην διεθνή εκπαιδευτική κοινότητα.

ΑΞΟΝΕΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

- 1. Τίτλος διδακτικού σεναρίου:** Εγγραφή και επικοινωνία σε ψηφιακή τάξη
- 2. Εκτιμώμενη διάρκεια διδακτικού σεναρίου:** 4 διδακτικές ώρες
- 3. Ένταξη του διδακτικού σεναρίου στο πρόγραμμα σπουδών/προαπαιτούμενες γνώσεις**

Το διδακτικό σενάριο σχετίζεται άμεσα τόσο με το Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο προγράμματος Σπουδών (Δ.Ε.Π.Π.Σ.) για την Πληροφορική όσο και με την διδασκαλία - πρόγραμμα σπουδών των νέων διδακτικών αντικειμένων που έχουν εισαχθεί στα ολοήμερα δημοτικά σχολεία που λειτουργήσουν με Ενιαίο Αναμορφωμένο Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα (ΕΑΕΠ) (ΦΕΚ 1139/ 28-8-2010). Ειδικότερα, στη θεματική ενότητα «Επικοινωνώ και συνεργάζομαι με ΤΠΕ» αναμένονται ως μαθησιακά αποτελέσματα, οι μαθητές να καταστούν ικανοί

επικοινωνούν μεταξύ τους ηλεκτρονικά προκειμένου να αναπτύξουν τις επικοινωνιακές δεξιότητές τους, αλλά και να μπορούν να εκπονούν από κοινού ομαδικές εργασίες που τους ανατίθενται. Για την ανάπτυξη του συγκεκριμένου διδακτικού σεναρίου θα χρησιμοποιηθεί η προστατευόμενη κοινότητα ηλεκτρονικής μάθησης του Edmodo (στη διεύθυνση <http://www.edmodo.com>). Οι μαθητές θεωρείται ότι γνωρίζουν τη χρήση προγράμματος πλοήγησης, τουλάχιστον όσον αφορά το άνοιγμα του προγράμματος και την πληκτρολόγηση διευθύνσεων. Επιπλέον, θεωρείται ότι έννοιες του φακέλου και του αρχείου είναι γνωστές από προηγούμενες τάξεις.

4. Σκοποί και στόχοι του διδακτικού σεναρίου

Σκοπός του διδακτικού σεναρίου είναι η εξοικείωση των μαθητών με το περιβάλλον μίας ηλεκτρονικής τάξης. Ο σκοπός του σεναρίου μπορεί να αναλυθεί περαιτέρω στους παρακάτω διδακτικούς στόχους:

- α) Σε επίπεδο γνώσεων οι μαθητές να αναγνωρίσουν τα βασικά χαρακτηριστικά μιας ηλεκτρονικής τάξης
- β) Σε επίπεδο δεξιοτήτων να συνδεθούν σε μία ηλεκτρονική τάξη και να ανταλλάξουν μεταξύ τους μηνύματα
- γ) Σε επίπεδο στάσεων να προκληθεί το ενδιαφέρον τους προκειμένου να επιδιώξουν την αξιοποίηση της ηλεκτρονικής τάξης στη διδακτική πρακτική.

5. Οργάνωση της τάξης - Διδακτικό σύμβολαιο - Χρήση Η.Υ. και γενικά ψηφιακών μέσων για το διδακτικό σενάριο

Η εκτέλεση του σεναρίου προϋποθέτει την ύπαρξη σχολικού εργαστηρίου πληροφορικής με 10 τουλάχιστον σταθμούς εργασίας προκειμένου οι μαθητές να μπορούν να εργαστούν σε ομάδες των 2 ή των 3, εγκατεστημένο πρόγραμμα πλοήγησης και σύνδεση στο διαδίκτυο. Ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να έχει δημιουργήσει τις ηλεκτρονικές τάξεις που θα εγγραφούν οι μαθητές στο Edmodo από προηγούμενως.

6. Περιγραφή και αιτιολόγηση του διδακτικού σεναρίου

Η επίτευξη των εκπαιδευτικών στόχων επιτυγχάνεται αποτελεσματικότερα, όταν χρησιμοποιούνται ενεργητικές εκπαιδευτικές μέθοδοι στη διδασκαλία (Σωτηρούδας, 2010). Η ενεργητική συμμετοχή των εκπαιδευομένων αποτελεί μία από τις βασικές προϋποθέσεις της μάθησης (Courau, 2000). Επιπλέον, ο πιο σημαντικός παράγοντας για την αύξηση της συμμετοχής είναι οι εκπαιδευτικές τεχνικές μέσω των οποίων πραγματοποιείται η μάθηση (Κόκκος, 2005). Οι εκπαιδευτικές τεχνικές που προωθούν την ενεργητική συμμετοχή, είναι αυτές που δραστηριοποιούν τα κίνητρα μάθησης, προκειμένου οι μαθητές να αναπτύξουν αυτόνομες μαθησιακές δεξιότητες (Boekaerts, 2002). Κίνητρο είναι ό,τι κινεί, ωθεί ή παρασύρει το άτομο σε δράση (Κωσταρίδου- Ευκλείδη, 1999). Τα παιδιά εισέρχονται στο σχολικό χώρο έχοντας ήδη εμπειρίες και βιώματα τα οποία έχουν διαμορφώσει μέχρι εκείνη τη στιγμή τις επιθυμίες, τις προτιμήσεις και τις αναζητήσεις τους. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να αξιοποιήσουν αυτήν την προϋπάρχουσα εμπειρία και να χτίσουν πάνω σ' αυτήν την περαιτέρω καλλιέργεια των κινήτρων των μαθητών τους, ώσπου να καλλιεργηθεί το κίνητρο για μάθηση. Η διαδικασία αυτή είναι η σημαντικότερη από οποιαδήποτε άλλη στη μαθησιακή διαδικασία (Αθανασοπούλου, 2010). Ως

ομαδοσυνεργατική μάθηση θεωρούμε εκείνη κατά την οποία οι μαθητές εργάζονται μαζί σε ομάδες των 2 έως 5 ατόμων, όπου κάθε μέλος της ομάδας συμμετέχει στη λύση ενός κοινού θέματος χωρίς την άμεση επέμβαση του εκπαιδευτικού. Οι σύγχρονες έρευνες αναφέρονται στη συνεισφορά της ομαδοσυνεργατικής μάθησης στο χώρο της μάθησης και συγκεκριμένα στη βελτίωση της επίδοσης, στην καλλιέργεια «υψηλού επιπέδου» γνωστικής διαδικασίας, στην ενεργητική μάθηση, στην παροχή ισότητας ευκαιριών στους μαθητές, στην κοινωνική συμπεριφορά, στην αποδοχή ατόμων διαφορετικής εθνικότητας, φυλής και φύλου, στο διάλογο και στη διαχείριση της ετερογένειας της τάξης (Χιονίδου-Μοσκοφόγλου, 2000). Η χρήση των εργαλείων κοινωνικής μάθησης και δικτύωσης είναι ζωτικής σημασίας για το χώρο της εκπαίδευσης. Μέσω των εργαλείων κοινωνικής δικτύωσης ενισχύεται η επικοινωνία, η ανταλλαγή πληροφοριών και η συνεργασία μεταξύ των μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας. Ως διαδικτυακό εκπαιδευτικό κοινωνικό δίκτυο ορίζεται ένα κοινωνικό δίκτυο, στο οποίο συμμετέχουν μέλη της εκπαιδευτικής κοινότητας (καθηγητές, μαθητές, σχολικοί σύμβουλοι κ.α.) και μέσω αυτού του δικτύου τα μέλη ανταλλάσσουν πληροφορίες, υλικό, ιδέες και απόψεις, ενώ μπορούν να εστιάζουν σε εξειδικευμένα εκπαιδευτικά θέματα και ενδιαφέροντα (Γλέζου & Γρηγοριάδου, 2010). Το κοινωνικό δίκτυο μάθησης Edmodo έχει ως στόχο την αύξηση της συμμετοχής των μαθητών στην εκπαιδευτική διαδικασία, ενώ παράλληλα, ενισχύει την αλληλεπίδραση μεταξύ εκπαιδευομένων και εκπαιδευτικών, παρέχοντας ένα κατάλληλο και ασφαλές περιβάλλον, ώστε να αναπτυχθεί ένας συνεργατικός δρόμος μάθησης. Η ασφάλεια που προσφέρει το Edmodo εκτός της κλειστής εκπαιδευτικής διαδικτυακής ομάδας, σχετίζεται με την δυνατότητα που έχει ο εκπαιδευτικός να αποβάλλει άμεσα οποιοδήποτε άτομο έχει παρεισφρήσει χωρίς συναίνεση στην ομάδα ή να διαγράψει οποιαδήποτε ανάρτηση ή καταχώρηση που αντιβαίνει στη δεοντολογία και τους κανόνες της ομάδας/τάξης (Καπανιάρης, Λιόβας & Νεοχωρίτου, 2012). Οι δυνατότητες που προσφέρει το Edmodo προκαλούν την ενεργητική συμμετοχή των μαθητών, ενώ προσφέρουν ισχυρές δυνατότητες μάθησης (Beckam, 2013).

Λόγω της ευρύτητας των προαναφερόμενων δυνατοτήτων, ο τελικός στόχος σχεδιασμού της εκπαίδευσης με τη χρήση ΤΠΕ, λογικά δεν μπορεί να περιοριστεί απλά στην ενσωμάτωσή τους στην παιδαγωγική διαδικασία. Η χρήση των διαδικτυακών υπηρεσιών με τρόπο που να προωθεί την ενεργό συμμετοχή και τη συνεργατική μάθηση, πιθανά να αποτελεί μία πιο πλήρη προσέγγιση (Αντωνίου & Μαχαιρίδου, 2009). Προκειμένου οι διδασκόμενες έννοιες της πληροφορικής να γίνουν πιο οικείες στους μαθητές, κρίνεται αποτελεσματικό να αξιοποιηθούν οι υπάρχουσες γνώσεις και εμπειρίες των μαθητών και να προκληθεί η ενεργητική τους συμμετοχή μέσω κινήτρων (Σωτηρούδας, 2011). Τα παιδιά εισέρχονται στο σχολικό χώρο έχοντας ήδη εμπειρίες και βιώματα τα οποία έχουν διαμορφώσει μέχρι εκείνη τη στιγμή τις επιθυμίες, τις προτιμήσεις και τις αναζητήσεις τους. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να αξιοποιήσουν αυτήν την προϋπάρχουσα εμπειρία και να χτίσουν πάνω σ' αυτήν την περαιτέρω καλλιέργεια των κινήτρων των μαθητών τους, ώσπου να καλλιεργηθεί το κίνητρο για μάθηση. Η διαδικασία αυτή είναι η σημαντικότερη από οποιαδήποτε άλλη στη μαθησιακή διαδικασία (Αθανασοπούλου, 2010). Κίνητρο είναι ό, τι

κινεί, ωθεί ή παρασύρει το άτομο σε δράση (Κωσταρίδου-Ευκλείδη, 1999). Το γεγονός ότι το περιβάλλον διεπαφής του Edmodo προσομοιάζει ως ένα βαθμό με το Facebook, ενδεικτική είναι η άποψη ότι το Edmodo αποτελεί ένα «Facebook για τα σχολεία» (Boyd, 2012), η δυνατότητα ανταλλαγής μηνυμάτων, δημοσίευσης πολυμεσικού περιεχομένου, όπως video από το YouTube, αρχεία ήχου κ.λπ., η βιβλιοθήκη εκπαιδευτικού υλικού κ.ά., θεωρήθηκε ότι εξ αρχής μπορούν να προκαλέσουν το ενδιαφέρον των μαθητών για χρήση της πλατφόρμας, αλλά και να λειτουργήσουν ως κίνητρο για την ενεργό συμμετοχή τους. Επομένως, μπορεί να υποστηριχθεί ότι βασικό γνώμονα για την επιλογή της συγκεκριμένης ηλεκτρονικής μαθησιακής πλατφόρμας αποτέλεσε η αναγκαιότητα για το σκοπό (Σωτηρούδας, 2011). Η διδακτική αξιοποίηση της ηλεκτρονικής κοινότητας μάθησης του Edmodo γίνεται σε δύο στάδια. Αρχικά οι μαθητές και οι μαθήτριες ενημερώνονται μέσω επίδειξης, για τον τρόπο χρήσης, τις δυνατότητες και τα χαρακτηριστικά του Edmodo, ενώ στη συνέχεια πραγματοποιείται η διαδικασία εγγραφής των μαθητών στην ηλεκτρονική τάξη του τμήματός τους. Πιο συγκεκριμένα, αρχικά ο εκπαιδευτικός με χρήση του μηχανήματος προβολής video, επιδεικνύει στους μαθητές το περιβάλλον του Edmodo, εστιάζοντας στα βασικά χαρακτηριστικά και τις δυνατότητες που προσφέρει. Εάν έχουν διατηρηθεί στοιχεία από προηγούμενες ψηφιακές τάξεις μαθητών κρίνεται αποτελεσματικό να προβληθούν πραγματικά στοιχεία επικοινωνίας και γενικότερα χρήσης της ηλεκτρονικής τάξης από άλλους μαθητές. Επιπλέον, ο εκπαιδευτικός μοιράζει στις ομάδες των μαθητών τον κωδικό της ψηφιακής τάξης καθώς και τα ονόματα των χρηστών. Η διάρκεια της επίδειξης με το μοίρασμα των στοιχείων εγγραφής προτείνεται να έχει διάρκεια μία διδακτική ώρα. Στη δεύτερη διδακτική ώρα μοιράζεται το πρώτο φύλλο εργασίας και πραγματοποιείται από τους μαθητές η διαδικασία εγγραφής και εισόδου στη ψηφιακή τάξη του τμήματός τους. Επομένως, το πρώτο στάδιο εφαρμογής του σεναρίου προτείνεται να έχει συνολικά διάρκεια δύο διδακτικές ώρες. Στο συγκεκριμένο στάδιο του διδακτικού σεναρίου επιδιώκεται να ικανοποιηθούν οι δύο πρώτοι στόχοι του διδακτικού σεναρίου. Στο δεύτερο στάδιο, οι μαθητές θα αφεθούν για άλλες δύο διδακτικές ώρες σχετικά ελεύθεροι, ώστε να χρησιμοποιήσουν την κοινότητα για επικοινωνία και ανταλλαγή μηνυμάτων, προκειμένου να εξοικειωθούν με τον τρόπο χρήσης, αλλά και να αναγνωρίσουν από μόνοι τους τις δυνατότητες που προσφέρει. Αναλυτικότερα, διατίθεται μία διδακτική ώρα για τη ρύθμιση των χαρακτηριστικών του προφίλ του χρήστη στη ψηφιακή τάξη, την ανταλλαγή μηνυμάτων, τη διαπίστωση από τους μαθητές ότι δεν υπάρχει η δυνατότητα για κατ' ιδίαν συνομιλία ένας προς ένα, αλλά και για τον τρόπο που λειτουργούν οι ειδοποιήσεις όταν υπάρχει απάντηση σε κάποιο μήνυμα που έστειλαν. Στο σημείο αυτό ο ρόλος του εκπαιδευτικού είναι υποστηρικτικός - υποκινητικός, καθώς απαντάει σε απορίες, ενώ παράλληλα θέτει ερωτήσεις κατά τη διάρκεια της επικοινωνίας. Άλλη μία διδακτική ώρα, η δεύτερη του συγκεκριμένου σταδίου και η τέταρτη συνολικά του διδακτικού σεναρίου, διατίθεται για τον εμπλουτισμό της επικοινωνίας των μαθητών. Πιο συγκεκριμένα, μοιράζεται το δεύτερο φύλλο εργασίας και οι μαθητές καλούνται να ενσωματώσουν φωτογραφίες και emoticons στα μηνύματα που ανταλλάσσουν. Επιπλέον, ο εκπαιδευτικός επεμβαίνει στη συζήτηση με κατάλληλες προειδοποιήσεις και

μηνύματα, προκειμένου οι μαθητές να διαπιστώσουν τον τρόπο με τον οποίο γίνονται οι προειδοποιήσεις, οι ερωτήσεις και οι ενημερώσεις από τον εκπαιδευτικό στη ψηφιακή τάξη. Στο φύλλο εργασίας περιλαμβάνονται και κάποιες ερωτήσεις κλειστού τύπου τις οποίες οι μαθητές καλούνται να απαντήσουν. Οι σωστές απαντήσεις στις ερωτήσεις δίνονται στο τέλος της ώρας από τον εκπαιδευτικό αφού έχει συγκεντρώσει τα φύλλα εργασίας. Ο σκοπός του σταδίου αυτού είναι να ικανοποιηθεί ο τρίτος στόχος του διδακτικού σεναρίου. Στο σημείο αυτό είναι σκόπιμο να επισημανθεί, ότι παρόλο που η ηλεκτρονική κοινότητα μάθησης του Edmodo είναι «κλειστή» σε εξωτερικές παρεμβάσεις, επιλέχθηκαν για ακόμα μεγαλύτερη ασφάλεια ως ονόματα χρήστη (user name), ονόματα χωρίς κανένα διακριτικό της πραγματικής ταυτότητας των μαθητών, όπως για παράδειγμα το όνομα S1dim1 για την πρώτη δυάδα μαθητών του πρώτου τμήματος της έκτης δημοτικού, S1dim2 για τη δεύτερη δυάδα, S2dim1 για την πρώτη δυάδα του δεύτερου τμήματος κ.ο.κ. Αναφορικά με των κωδικό (password), οι μαθητές μπορούν να επιλέξουν ελεύθερα ότι κωδικό θέλουν (εφόσον θα είναι στα αγγλικά και μέχρι 8 χαρακτήρες), καθώς ο διδάσκων έχει τη δυνατότητα ανά πάσα στιγμή να αλλάξει τους κωδικούς εάν για παράδειγμα τους ξεχάσουν οι μαθητές.

Οι δραστηριότητες ψυχολογικής και γνωστικής προετοιμασίας γίνονται σε επίπεδο τάξης, ενώ οι δραστηριότητες διδασκαλίας και εμπέδωσης του αντικειμένου καθώς και η αξιολόγηση γίνονται με την ομάδα του κάθε μαθητή να δουλεύει στον υπολογιστή της.

Ο ρόλος του εκπαιδευτικού είναι καθοδηγητικός, διαμεσολαβητικός, διευκολυντικός και υποκινητικός. Αξιοποιεί τις δυνατότητες των ΤΠΕ για να σχεδιάσει, να οργανώσει, να επεξεργαστεί και να αναλύσει τα δεδομένα του εξεταζόμενου θέματος μαζί με τους μαθητές του, στο πλαίσιο μιας ενεργητικής και διδακτικής διαδικασίας με στόχο την κατανόηση της εξεταζόμενης κατάστασης. Η επικοινωνία εκπαιδευτικού - μαθητών δεν εξυπηρετεί τη «μεταφορά» γνώσεων μέσω της τεχνολογίας από τον εκπαιδευτικό στον μαθητή, αλλά επιτρέπει τη γνωστική επεξεργασία μέσω των δυνατοτήτων που η ίδια η τεχνολογία παρέχει στην ανάλυση και την κατασκευή νέων εννοιών. Ο υπολογιστής γίνεται εργαλείο έκφρασης και διερεύνησης στα χέρια και στον έλεγχο των μαθητών

Η αξιολόγηση του διδακτικού σεναρίου γίνεται σε τρία επίπεδα. Αξιολόγηση των μαθητών, αξιολόγηση του σεναρίου και αυτοαξιολόγηση του εκπαιδευτικού. Η αξιολόγηση των μαθητών γίνεται εκτιμώντας το τελικό αποτέλεσμα, μέσω των φύλλων εργασίας που μοιράζονται και τα οποία αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του διδακτικού σεναρίου. Η αξιολόγηση του σεναρίου πραγματοποιείται στο τέλος των 4 ωρών που προβλέπει το διδακτικό σενάριο, εκτιμώντας την εφικτότητα του σεναρίου αλλά και το μαθησιακό αποτέλεσμα. Η αυτοαξιολόγηση του εκπαιδευτικού συνίσταται στο εάν οι μαθητές καταφέρουν τελικά να εγγραφούν και να επικοινωνήσουν στην ηλεκτρονική τάξη, αλλά και στο εάν εκδηλώσουν την επιθυμία για να χρησιμοποιήσουν το Edmodo στο σπίτι τους ή την επόμενη φορά που θα έχουν μάθημα.

7. Φύλλα Εργασίας

Στο 1^ο φύλλο εργασίας οι μαθητές καλούνται να εφαρμόσουν τις οδηγίες που αναφέρονται προκειμένου να κάνουν εγγραφή και στη συνέχεια σύνδεση στην ηλεκτρονική τους τάξη. Επισημαίνεται ότι η ηλεκτρονική τάξη έχει δημιουργηθεί ήδη από τον εκπαιδευτικό. Επιπλέον, καλούνται να απαντήσουν σε ερωτήσεις κλειστού τύπου, που έχουν ως σκοπό να διαπιστώσουν το βαθμό κατανόησης της διαδικασίας που ακολουθήθηκε, συνδυάζοντας θεωρητικές γνώσεις και δεδομένα από την πρακτική εφαρμογή. Σκοπός του φύλλου εργασίας είναι η ικανοποίηση των δύο πρώτων στόχων του διδακτικού σεναρίου, που είναι σε επίπεδο γνώσεων οι μαθητές να αναγνωρίσουν τα βασικά χαρακτηριστικά μιας ηλεκτρονικής τάξης και σε επίπεδο δεξιοτήτων να μπορούν να συνδεθούν σε μία ηλεκτρονική τάξη.

Το 1^ο φύλλο εργασίας είναι διαθέσιμο στη διεύθυνση <https://drive.google.com/file/d/0B5okZqYDUeOzeVpkMmFzWnV4N1U/edit?usp=sharing>

Στο 2^ο φύλλο εργασίας οι μαθητές καλούνται να επικοινωνήσουν μεταξύ τους ανταλλάσσοντας μηνύματα ακολουθώντας συγκεκριμένες οδηγίες. Σκοπός του φύλλου εργασίας είναι η ικανοποίηση του δεύτερου και τρίτου στόχου του διδακτικού σεναρίου που είναι σε επίπεδο δεξιοτήτων να μπορούν να επικοινωνούν μεταξύ τους ανταλλάσσοντας μηνύματα και σε επίπεδο στάσεων να προκληθεί το ενδιαφέρον τους προκειμένου να επιδιώκουν την αξιοποίηση της ηλεκτρονικής τάξης στη διδακτική πρακτική. Παράλληλα, οι μαθητές καλούνται να απαντήσουν σε ερωτήσεις κλειστού τύπου που έχουν ως σκοπό να διαγνώσουν την εμπέδωση των βασικών στοιχείων της επικοινωνίας στην ηλεκτρονική τάξη.

Το 2^ο φύλλο εργασίας είναι διαθέσιμο στη διεύθυνση <https://drive.google.com/file/d/0B5okZqYDUeOzTW9XMWNwRGRyRjQ/edit?usp=sharing>

8. Προτάσεις για περαιτέρω δραστηριότητες – προτεινόμενες εργασίες - επέκταση

Η αξιοποίηση της ηλεκτρονικής κοινότητας μάθησης του Edmodo που περιγράφηκε, ασφαλώς και μπορεί να αποτελέσει ένα επιπλέον εκπαιδευτικό εργαλείο για τους υπόλοιπους εκπαιδευτικούς του σχολείου, τόσο και κυρίως για τους δασκάλους, όσο και για τους εκπαιδευτικούς των άλλων ειδικοτήτων. Η συμμετοχή των υπολοίπων εκπαιδευτικών θα δώσει τη δυνατότητα για την αποτελεσματικότερη ανάπτυξη διαθετικών εργασιών αλλά και την πολυποικίλη προσέγγιση ευαίσθητων κοινωνικών ζητημάτων που αφορούν τους μαθητές του σχολείου.

Μέσω των δυνατοτήτων που παρέχονται από αυτά τα εργαλεία, μπορεί να ενισχυθεί η συμμετοχή των γονέων στην εκπαιδευτική διαδικασία, καθώς θα μπορούν να παρακολουθούν ή/και να συμμετέχουν στις δραστηριότητες που αναλαμβάνουν τα παιδιά τους στο πλαίσιο του προγράμματος μαθημάτων του σχολείου.

Η επιλογή των κατάλληλων κατά περίπτωση εκπαιδευτικών εργαλείων του Web 2.0 μπορεί να δώσει τη δυνατότητα στους εκπαιδευτικούς να προσεγγίσουν με ένα πολύ περισσότερο ελκυστικό τρόπο τα εκπαιδευτικά αντικείμενα που διδάσκουν σε σχέση με τον παραδοσιακό τρόπο διδασκαλίας. Επιπλέον, έχουν

μία πρώτης τάξεως ευκαιρία να κεντρίσουν το ενδιαφέρον το μαθητών, καθώς μπορούν να αξιοποιήσουν τα συγκεκριμένα εργαλεία ως κίνητρο για τη μάθηση.

Το δημοτικό σχολείο αποτελεί ένας από τους πρώτους χώρους κοινωνικοποίησης των παιδιών. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να ενισχύσουν την αλληλεπίδραση, την ομαδική εργασία και τη συνεργατικότητα των μαθητών τους, εάν αποφασίσουν να εντάξουν στην εκπαιδευτική τους πρακτική σύγχρονα εργαλεία που προσφέρει η πληροφορική και οι νέες τεχνολογίες, κάποια εκ των οποίων περιγράφηκαν παραπάνω.

9. Βιβλιογραφία – Πηγές

Αθανασοπούλου, Μ. (2010). *Τα κίνητρα των παιδιών προσχολικής ηλικίας για μάθηση*. Διπλωματική εργασία κοινωνική θεωρία, πολιτική και πρακτικές στην εκπαίδευση. Πανεπιστήμιο Πατρών. Τμήμα επιστημών της εκπαίδευσης και της αγωγής στην προσχολική ηλικία. Πάτρα: Πανεπιστήμιο Πατρών.

Αντωνίου, Π., & Μαχαιρίδου, Μ. (2009). *Εκπαιδευτικά ιστολόγια: Η δυνατότητα χρήσης τους ως αποτελεσματικά εργαλεία επίτευξης μη τυπικής μάθησης*. Στο: <http://www.academia.edu/1500262/> (20/12/2012).

Beckam, V. (2013). *Edmodo integration*. Στο: <http://piomegapi.org/HT/2013-02.pdf> (4/3/2013).

Βιβίτσου, Μ., Γκίκας, Α., Μηνάογλου, Ν., Κονετάς, Δ., Οικονομάκος, Η., Λαμπροπούλου, Ν. & Παρασκευάς, Μ. Τα ιστολόγια ως εργαλεία συνεργασίας και μάθησης στο πλαίσιο της διαδικτυακής κοινότητας Ελλήνων εκπαιδευτικών του πανελληνίου σχολικού δικτύου. In the Proceedings of the 2nd National Conference for the Use of ICT in Education. Scientific Society for the Valorization of ICT in Education (EEEP), www.eeep.gr 6-8 October, Athens, 2007. Στο: <http://users.sch.gr/animavit/docs/Vivitsou-et-alEEEP-07+.doc> (21/12/2012).

Boekaerts, M. (2002). *Motivation to Learn*. Μτφρ. Μαυροσκούφης, Δ. International Academy of Education. International Bureau of Education. IBE - UNESCO. Educational Practices Series - No 10.

Boyd, E.B. (2012). Edmodo. A Facebook for schools. Chalks Up API To Become Classroom Platform. Στο: <http://www.fastcompany.com/1822900/edmodo-facebook-schools-chalks-api-become-classroom-platform> (19/12/2012).

Candelaria, S., & Wernicke, A. (2013). *Edmodo*. Στο: <http://etec.cflf.ubc.ca/510wiki/Edmodo> (5/3/2013).

Drucker, J. (2012). *What is Edmodo?* Στο: <http://www.mrsdrucker.org/photo-gallery> (2/3/2013).

Edtechtteacher (2010). *Why teach online?* Στο: <http://thwt.org/index.php/getting-started/teaching-online> (3/3/2013).

Γλέζου, Κ., & Γρηγοριάδου, Μ. (2010). Ελληνικά διαδικτυακά κοινωνικά δίκτυα. Στο: Β. Κολτσάκης, Γ. Σαλονικίδης & Μ. Δοδοντσής (Επιμ.), *Ψηφιακές και Δικτυακές Εφαρμογές στην Εκπαίδευση* (σελ. 1666). Νάουσα: Εκδόσεις e-τυπωθήτω-Μαθητής.

Γούτας, Θ. (2012). *Edmodo: Ασφαλές μέσο κοινωνικής δικτύωσης και ηλεκτρονικής μάθησης*. Στο: <http://users.sch.gr/goutas/index.php/edmodo> (20/12/2012).

Center 4 Learning & Performance Technologies, (2012). *Top 100 tools for learning*. Στο: <http://c4lpt.co.uk/top100tools/edmodo/> (29/12/2012).

Courau, S. (2000). *Τα Βασικά Εργαλεία του Εκπαιδευτή Ενηλίκων*. Μτφρ. Ε. Μουτσοπούλου. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Δεγγλέρη, Σ., Κουκλιάτης, Ι., Κυροπούλου, Κ., Μουδατσάκη, Ε., Χαλδογερίδης, Α., & Χαμπάς, Ι. (2012). *24 Web 2.0 για την τάξη. Σύνομη παρουσίαση και περιγραφή δυνατοτήτων*. Στο:

<http://blogs.sch.gr/plinetfk/files/2011/09/24web20toolsforeducationgreek.pdf> (27/12/2012).

Καπανιάρης, Α., Λιόβας, Δ., & Νεοχωρίτου, Δ. (2012). *Ασφαλές κοινωνικό δίκτυο μάθησης για εκπαιδευτικούς και μαθητές (Edmodo): διδάσκοντας στη δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια εκπαίδευση*. Στο: Χ. Καραγιαννίδης, Π. Πολίτης & Η. Καρασαββίδης (Επιμ.), *Πρακτικά 8ου πανελληνίου συνεδρίου με διεθνή συμμετοχή για τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας & Επικοινωνίας στην Εκπαίδευση*. Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Βόλος, 28-30 Σεπτεμβρίου 2012.

Κόκκος, Α. (2005). *Εκπαίδευση Ενηλίκων. Ανιχνεύοντας το πεδίο*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Kraska, E. (2012). *Edmodo in Action! Improving Communication and Collaboration*. Στο: <http://lasdilearn.blogspot.gr/2012/12/edmodo-in-action-improving.html> (2/3/2013).

Κωσταρίδου-Ευκλείδη, Α. (1999). *Ψυχολογία Κινήτρων*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Σωτηρούδας, Β. (2010). *Η συνεργατική μάθηση στην εκπαίδευση ενηλίκων. Ένα παράδειγμα εφαρμογής*. *Online*, 27, 30-31.

Σωτηρούδας, Β. (2011). *Εγχειρίδιο Ερευνητικής Εργασίας*. Θεσσαλονίκη: iWrite.

Χιονίδου-Μοσκοφόγλου, Μ. (2000). *Βασικές μέθοδοι ομαδο-συνεργατικής διδασκαλίας και μάθησης στα μαθηματικά*. Ευκλείδης Γ'. *Επιθεώρηση Μαθηματικής Εκπαίδευσης*, 16 (52), 39-53.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Με βάση τη θεωρία του εποικοδομισμού, της συνεργατικής και της εμπειρικής μάθησης, τα χαρακτηριστικά και οι δυνατότητες που μας προσφέρουν τα συνεργατικά εργαλεία του παγκόσμιου ιστού 2.0 (Web 2.0) μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως εκπαιδευτικά εργαλεία (Βιβίτσου κ.ά., 2007). Η ηλεκτρονική κοινότητα μάθησης του Edmodo εντάσσεται σε αυτά τα συνεργατικά εργαλεία του παγκόσμιου ιστού.

Η ενσωμάτωση της ηλεκτρονικής κοινότητας μάθησης του Edmodo στην εκπαιδευτική διαδικασία, μπορεί να συμβάλει στην ομαδοσυνεργατική διδασκαλία της πληροφορικής στις τρεις τελευταίες τάξεις του δημοτικού σχολείου. Οι μαθητές και οι μαθήτριες δύναται να εργαστούν μαζί σε ομάδες των δύο ατόμων, όπου κάθε μέλος της ομάδας συμμετέχει στη λύση ενός κοινού θέματος, χωρίς την άμεση επέμβαση του εκπαιδευτικού, γεγονός που ανταποκρίνεται απόλυτα στον ορισμό της ομαδοσυνεργατικής μάθησης όπως αυτή ορίστηκε στα προηγούμενα. Οι μαθητές

εξοικειώνονται σε μεγάλο βαθμό με τη χρήση μιας ηλεκτρονικής κοινότητας μάθησης, γεγονός που δημιουργεί βάσιμες προσδοκίες ότι θα ανταποκριθούν με μεγαλύτερη επιτυχία στις απαιτήσεις που θα αντιμετωπίσουν στην μετέπειτα σχολική τους και όχι μόνο ζωή. Οι διδασκόμενες έννοιες της πληροφορικής για την κάθε τάξη, μπορούν να αποτελέσουν τμήμα μιας συνολικότερης ομαδικής εργασίας, μετατοπίζοντας έτσι το βάρος από τη δασκαλοκεντρική διδασκαλία στην ομαδοσυνεργατική. Η παρακολούθηση της όλης δραστηριότητας στην κοινότητα, η οργάνωση κατάλληλων ασκήσεων και συνοδευτικού εκπαιδευτικού υλικού, η επίλυση αποριών, η διόρθωση και κυρίως η ανατροφοδότηση των μαθητών, αναμφισβήτητα προσθέτουν επιπλέον φόρτο στον εκπαιδευτικό εντός και εκτός σχολικής τάξης. Ωστόσο, τα αποτελέσματα από την παρατήρηση της εφαρμογής στην πράξη, δημιουργούν τελικά μία θετική αίσθηση και μία ικανοποίηση τόσο για την καταλληλότητα της επιλογής της συγκεκριμένης κοινότητας ηλεκτρονικής μάθησης, όσο και κυρίως για τα μαθησιακά αποτελέσματα των μαθητών.

Προκειμένου σε ένα επόμενο στάδιο εφαρμογής να επιδιωχθεί η ενίσχυση της επικοινωνίας των μαθητών και των ομάδων εκτός της σχολικής τάξης, θα πρέπει να αντιμετωπιστούν ζητήματα όπως η προσβασιμότητα στο διαδίκτυο για μαθητές δημοτικού από το σπίτι, η ενημέρωση των γονιών για την ηλεκτρονική κοινότητα μάθησης του Edmodo και ο επιπλέον φόρτος εργασίας που θα επωμισθούν οι μαθητές. Τα ζητήματα αυτά είναι υπαρκτά και χρήζουν αντιμετώπισης. Ωστόσο, τα δεδομένα της παρατήρησης επιβεβαιώνουν ότι υπάρχει εκπαιδευτικό ενδιαφέρον για την προώθηση της προσπάθειας, σε συνδυασμό ίσως και με τη συμμετοχή των δασκάλων των τάξεων και την από κοινού εκπόνηση διαθετικών ασκήσεων.